

Asia: VN/27997/2023

Lausuntopyyntö Kansallisesta ruokastrategiasta 2040

Luku 3.1: Reiluus ja kannattavuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Kannattavuus ja reiluus

Tavoite on erinomainen ja kannatettava, mutta se vaatisi toteutuakseen enemmän konkretiaa, kuinka tavoitteeseen voidaan päästä. Voisiko strategia ottaa kantaa siihen, mitä nämä uudet arvoketjut voivat olla ja kuinka näitä voidaan vahvistaa?

Strateginen tavoite 1: Arvonlisä jakautuu aiempaa tasaisemmin ruokaketjussa

Huomioita ja havaintoja

Mihin perustuu arvio siitä, että ruokasektorin kokonaistuotannon arvo kasvaa ja kuinka tämän ansiosta arvonlisä saadaan jakautumaan tasaisemmin ruokaketjussa? Eikö rakenteilla voida tukea reilumpaa tulonjakoa markkinassa - alkutuottaja, jalostaja ja kauppa välillä?

On hyvä, että pienten ja keskisuurten elintarvikealan yritysten keskeinen rooli on tunnistettu kansallisen elintarvikesektorin kannattelijana ja kehittäjänä.

Strateginen tavoite 2: Ruokavienti ja kansainvälinen kilpailukyky kasvaa

Huomioita ja havaintoja

Vientiä ei synny pelkästään näillä perusteilla: Viennin arvon kasvu perustuu laadukkaisiin raaka-aineisiin, jalostusasteen nostamiseen ja kestävään tuotantotapaan. Pitäisi kiinnittää enemmän huomiota siihen, kuinka yritysten kilpailukyky konkretisoituu ja kuinka tuotteemme ovat hintatasoltaan houkuttelevia. Tukea tarvitaan pienille ja keskisuurille yrityksille kansainvälistymiseen mm. kaupallistamisen tukemiseksi. Ruokaviennin edistäminen tarvitsee oman pitkäaikaisen ohjelman, joka ohjaa myös kansallisia varoja ruokamaakuvan rakentamiseen. Voisiko Suomi ottaa tämän suhteen mallia esimerkiksi Virosta?

Strateginen tavoite 3: Ruoka-ala on houkutteleva ja reilu

Huomioita ja havaintoja

Muokataan kolmannella rivillä oleva virke muotoon: "Suomen tavoitteena on olla kaikkein houkuttelevin kestävä ruoka-alan investointiympäristö EU:ssa." Tämä tavoite on erityisen kannatettava, mutta tämäkin vaatii panostuksia, työtä ja toimenpiteitä toteutuakseen.

Strateginen tavoite 4: Tuotantoeläinten hyvinvointi lisääntyy ja lisää väliotsikko

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 5: Reilu datatalous luo arvoa ruokajärjestelmään

Huomioita ja havaintoja

Suomalaista kuluttajakäyttäytymistä koskeva tieto jää vähittäiskauppaketjuille heidän omaksi omaisuudekseen, eikä tieto siirry eteenpäin koko ruokaketjun hyväksi. Miten datataloudesta voidaan saada reilu?

Luku 3.2: Huoltovarmuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Huoltovarmuus

Huoltovarmuuden varmistamiseksi pitäisi korostaa alueellisten toimijoiden resurssien ja mahdollisuuksien turvaamista, jotta paikallista huoltovarmuutta, vientiä ja elintarvikealan kehittämistä voidaan tukea. Itäinen Suomi tarvitsee oman ruokaketjun kasvu- ja vientiohjelman ja resurssit siihen.

Strateginen tavoite 1: Riskienhallinta vahvistuu ruokajärjestelmässä

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Ruuantuotannon jatkuvuus turvataan

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Tuotantopanosten omavaraisuusaste nousee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.3: Luonnon kantokyky

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.3. luonnon kantokyky

-

Strateginen tavoite 1: Ruokaketjun ilmastovaikutukset vähentyvät

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja luonnontila paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Ravinnepäästöt vähentyvät ja peltojen vesitalous paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.4: Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.4. Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

-

Strateginen tavoite 1: Kotimaisten elintarvikkeiden käyttö lisääntyy ja ymmärrys ruokajärjestelmästä vahvistuu

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Mahdollisuus terveelliseen ruokaan lisääntyy

Huomioita ja havaintoj

-

Strateginen tavoite 3: Ruoka on osa rikasta ja elävää ruokakulttuuria

Huomioita ja havaintoja

Matkailu- ja ravintola-ala tarvitsevat räätälöityjä ratkaisuja ja uutta lainsäädäntöä (alennettu alv) tukitoimenpiteiksi, jotta toimiala voi selviytyä haastavista ajoista. Elävä ruokakulttuuri on kiinteä osa matkailua ja ravintola-alan toimintaa tulisi helpottaa.

Strateginen tavoite 4: Yhteisöllisyys ruuan ympärillä kasvaa ja vahvistaa hyvinvointia

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 4: Kehitettävät valmiudet

Huomioita ja havaintoja lukuun 4 Kehitettävät valmiudet

-

Muuta kommentoitavaa

Muita huomioita strategiasta.

Strategiassa esitellään 16 strategista tavoitetta, jotka on jaoteltu neljän eri päämäärän alle. Olisiko mahdollista vielä kiteyttää ja yhdistää strategisia tavoitteita?

Toivoisimme, että strategiassa painottuisi entistä vahvemmin ruokajärjestelmän kannattavuus. Mikäli ruokajärjestelmä ei ole kaikille osapuolille taloudellisesti kannattava, se ei ole elinkelpoinen eikä takaa huoltovarmuutta.

Noora Juvonen
Kouvola Innovation Oy, elintarvikesektorin kehittämisen ja
kansainvälistymisen asiantuntijat Päivi Karhunen, Noora Juvonen ja Tiina
Luoma